

PASIUNEA ANALITICĂ

CUM VĂ PLACE de William Shakespeare ● TEATRUL DE STAT DIN ORADEA ● Data reprezentației: 14 ianuarie 1997 ● Regia: Alexandru Colpacci ● Scenografia: Vioara Bara ● Distribuția: Ion Abrudan (Ducele surghiunit, Frederic uzurpatorul), Ileana Iurciuc (Amiens), Daniel Vulcu (Jacques), Nicolae Barosan (Le Beau), Tiberiu Covaci (Charles), Ilie Turcu (Olivier), Doru Fărte (Orlando), Eugen Țugulea (Adam), Petre Panait (Tocilă), Nicolae Toma (Sir Oliver Martext), George Voinesc (Corin), Alexandru Cornea (Silvius), Ioan Coman (William), Roxana Ivanciu (Rosalinda), Andra Tudor (Celia), Elvira Platon Râmbu (Phoebe), Mariana Presecan (Audrey).

Teatrul din Oradea este neoclasic și proaspăt vopsit pe dinafară, iar pe dinăuntru este Jugendstil și delabrat. Scenografa Vioara Bara, al cărei talent plastic este de mult cunoscut, a amenajat cu dibăcie interiorul pentru a da anvergură spectacolului **Cum vă place**. Ea a construit o punte care, pornind pe se scenă, traversează sala pe deasupra fotoliilor din mijloc, lărgindu-se ca un proscenium în dreptul lojilor centrale, astfel amenajate încât să amintească aspectul scenei elisabetane, așa cum o cunoaștem din mărturiile epocii. Pe acest proscenium se desfășoară acțiunea de la Curtea ducelui uzurpator, în timp ce scena propriu-zisă rămâne în întuneric. Eroinele, o dată alungate de la Curte, se îndreaptă, pe puntea centrală, înspre scena devenită, prin ridicarea cortinei și expunerea unei superbe picturi de fundal, cu efect de tapiserie, codrul din Ardeni. O singură stângăcie a scenografiei: utilizarea mormanelor de paie ca suporturi pentru evoluția actorilor, soluție justificată, poate, prin prezența stânelor în apropiere, dar net dezagreabilă din cauza prafului abundent degajat. Altfel, spațiul este bine gândit și folosit, iar

costumele, baroce, îndrăznețe, gen Ungaro, sunt foarte reușite.

Dacă decorul face aluzie la scenografia elisabetană, regia nu urmărește defel o reconstituire a unui spectacol de epocă, după cum nu încearcă nici vreo racordare riscată la timpul prezent. De fapt, Alexandru Colpacci nu urmărește nimic altceva decât să descifreze cu minuție toate semnele teatrale explicite și implicite ale textului. Ca și Sergiu Celibidache în muzică, Alexandru Colpacci interpretează numai ce este scris în partitură, dar are grijă să redea tot ce apare acolo, fără omisiuni sau neglijențe. Ce-i drept, pune și de la el, nu fără gust și abilitate, dar semnele teatrale adăugate sunt detalii, mici **lazzi** de efect local. El nu are o viziune originală asupra întregului, este convins că rolul său nu este să intervină la nivelul macro-semnificațiilor, lăsându-le pe acestea să se constituie în mod firesc, neforțat de vreun **parti-pris** ideologic sau estetic. În schimb, lucrează minuțios fiecare detaliu, încercând să nu atenueze vocile secundare, să lase și acompaniamentul să se audă. Accentele pe care le pune, ca și contribuțiile originale de amănunt, sunt menite să valorizeze filigranul, nuanțele care de obicei se pierd prin marcarea voit îngroșată a traseului principal. Rezultatul acestui tip de demers este un spectacol lung, nu lipsit de ritmicitate, deloc obositor, dar parcă făcut din bucăți, ca o revistă cu scheciuri. Simțul **timing**-ului există, fluiditatea esențială a desfășurării dramatice este respectată, impresia de **fragmentarium** vine însă din lipsa acelor câteva idei asupra piesei ca întreg, care să strângă ansamblul spectacolului într-un nod unitar de semnificații.

Reușitele de detaliu și contribuțiile de efect sunt numeroase. Alexandru Colpacci are ideea interesantă de a reconsidera relația dintre duce și Amiens, altfel personaj anodin de fundal, dând rolul acesta unei actrițe în travesti. El subliniază cu inteligență inconfortul traiului în pădure, introducând amănunte

ca servitul mesei, în același timp precar și intenționat somptuos, intervenția unor bizare animale de pădure, subliniind într-un ton anti-idilic că piesa nu este o pastorală, că relația dintre natură și cultură rămâne problematică, deși nu este neapărat antinomică. Colpacci accentuează importanța lui Le Beau în economia piesei, făcându-ne să vedem înrudirea lui cu artificialul Osrick din **Hamlet**. În ceea ce privește aspectul erotic al relațiilor dintre personaje, regizorul nu speculează ambiguitatea sexuală a protagoniștilor, atât de subliniată de la Jan Kott încoace, ci preferă să accentueze contrastele dintre personajele sofisticate deghizate de nevoie și lumea păstorilor și a ciobănițelor fruste, cu dorințele lor simple, exprimate deschis. Ca urmare, această secțiune finală are o vioieșie populară, de vigoare boccaccescă, fără alunecări înspre picanterii dubioase.

Actorii s-au străduit cu profesionalism să facă față exigențelor acestui spectacol ale cărui complicații nu au fost sacrificate de dragul comodității. Am asistat la o reprezentație jucată în condiții deosebit de grele: publicul, format din elevii unui liceu industrial din localitate, venise hotărât să se distreze pe seama actorilor, făcând gălăgie, circulând prin sală, aruncând cu resturi din punguțe etc. Actorii au suportat totul cu eroism, gândindu-se probabil că și pe vremea marelui Will comportamentul spectatorilor era departe de a fi un model de finețe. Unii dintre interpreții secundari, în intervalele dintre replici, coborau în sală, mai pledând, mai urechind. Se pare că acestea sunt riscurile meseriei.

Aș fi dorit un interpret mai tânăr și mai poetic în rolul lui Orlando. Doru Fărte este la vârsta a doua și, la fel ca și ilustrul său confrate de pe vremea lui Shakespeare, Richard Burbage, cam plinuț. În ciuda experienței, nu reușește să fie credibil ca prim-amorez. Jacques Melancolic găsește în Daniel Vulcu un interpret potrivit, interiorizat, stăpân pe rol. Petre Panait, când nu făcea liniște în sală, era plin de vervă în Touchstone. Mariana Presecan compune cu migală și cu inventivitate rolul lui Audrey. Ileana Iurciuc, în travesti, dă dimensiuni neașteptate rolului Amiens. Nicolae Barosan este un Le Beau cu o prezență pregnantă, bine conturată. Roxana Ivanciu în Rosalinda și Andra Tudor în Celia, deși foarte bine fiecare în parte, nu intră într-o relație reciprocă suficient de tensionată și de contrastantă, par mai curând cele două orfeline, dacă nu chiar dubla Lotte.

Spectacolul orădean are anvergură, dar se concentrează prea mult pe detalii, în speranța că semnificația de ansamblu va rezulta de la sine. Pasiunea analitică este meritorie, dar trebuie însoțită de o corectă și, dacă se poate, originală perspectivă holistică.

ADRIAN MIHALACHE

 Roxana Ivanciu și Andra Tudor în **Cum vă place de Shakespeare la Oradea** (regia: Alexandru Colpacci)

